Vagyoni eszközök biztosítása egy uniós tagállamban indított követelések során

Ciprus

1 Melyek az intézkedések különböző típusai?

A. A bíróság polgári ügyekre vonatkozó hatáskörének gyakorlása közben (ideiglenes, állandó vagy kötelező) intézkedést rendelhet el, illetve vagyonfelügyelőt kérhet fel minden olyan esetben, ahol azt jogosnak vagy megfelelőnek találja, még akkor is, ha a perben kártérítést vagy más jogorvoslatot nem követelnek, vagy azt nem ítélték meg. A bíróság ideiglenes intézkedést csak akkor rendel el, ha úgy véli, hogy a nyilvános tárgyaláson fontos kérdést kell eldönteni, a felperes valószínűsíthetően kártérítésre jogosult, vagy az ideiglenes intézkedés elrendelése nélkül az igazságszolgáltatás később akadályokba ütközne vagy ellehetetlenülne (a bíróságokról szóló, módosított 14/1960. törvény 32. cikkének (1) bekezdése).

B. A bíróság előtt folyamatban lévő polgári perben a bíróság intézkedést rendelhet el a per tárgyát képező vagyontárgy elkobzására, állagmegőrzésére, őrzésére, értékesítésére, lefoglalására vagy vizsgálatára, illetve intézkedést rendelhet el olyan hiány, kár vagy károsodás megelőzésére, amelyet az intézkedés elrendelése nélkül az a személy vagy vagyontárgy szenvedne el, akit vagy amelyet érintő ügyben jogerős bírósági ítélet még nem született, illetve a bírósági ítélet végrehajtása még folyamatban van (a polgári perrendtartásról szóló törvény 6. fejezete 4. cikkének (1) bekezdése). Az e rendelkezés alapján elrendelt intézkedés célja, hogy (az említett egyedi intézkedések elrendelésével) megvédje a per tárgyát képező vagyontárgyat, amíg a per folyamatban van, illetve az ítélet végrehajtásra kerül.

C. A bíróság előtt folyamatban lévő, adósság kiegyenlítésére vagy kártérítésre irányuló polgári perben a bíróság a kereset benyújtását követően bármikor elrendelheti, hogy az alperes nem idegenítheti el az ingatlan alperes nevén nyilvántartott akkora részét – vagy azt a részét, amelynek nyilvántartásba vételére tulajdonosként joga van –, amely a bíróság saját belátása szerint fedezné a felperes követelését és a per költségeit. Ezt az intézkedést csak akkor rendeli el a bíróság, ha úgy érzi, hogy a felperes keresete szilárd alapokon nyugszik, és az ingatlan harmadik fél részére történő értékesítése vagy átruházása után a felperes az esetlegesen meghozandó bírósági ítélet végrehajtásában akadályoztatva lenne (a 6. fejezet 5. cikkének (1) és (2) bekezdése). Ez a cikk az adósság kiegyenlítésére vagy kártérítésre irányuló keresetek esetében alkalmazandó, és engedélyezi az alperes nevén nyilvántartott ingatlannal vagy olyan ingatlannal kapcsolatos intézkedések elrendelését, amelynek nyilvántartásba vételére tulajdonosként joga van. Célja, hogy a felperes számára kedvező jövőbeni bírósági ítélet meghozataláig megakadályozza a kérdéses ingatlan átruházását.

A bíróság A. bekezdésben leírt jogköre egyértelműen szélesebb, mint a B. és a C. bekezdésekben ismertetett jogkör; az A. bekezdés a bíróság ideiglenes korlátozó intézkedések elrendelését érintő általános hatáskörének paramétereit ismerteti. A B. és C. bekezdések a bíróság által elrendelhető egyedi intézkedéseket ismertetik.

A Legfelsőbb Bíróság ítélkezési gyakorlata alapján az A. bekezdésben említett általános jogkör (a bíróságokról szóló törvény 32. cikke) széles körű, és lehetővé teszi az olyan vagyontárgy elleni ideiglenes intézkedések elrendelését, amely nem képezi a fő kereset tárgyát. Az ítélkezési gyakorlat szerint a ciprusi bíróságok a bíróságokról szóló törvény 32. cikke értelmében jogkörrel rendelkeznek ún. „Mareva”-típusú ideiglenes intézkedések elrendelésére (a bíróság hatáskörébe tartozó, vagyontárgyak [pénzeszközök vagy ingóságok] befagyasztására irányuló intézkedések, amelyek megakadályozzák az ilyen vagyontárgyaknak a bíróság illetékességi területén kívülre helyezését vagy elköltését).

2 Milyen feltételekkel hozhatók ilyen intézkedések?

2.1 Az eljárás

Az ideiglenes intézkedések iránti kérelem az eljárás bármely szakaszában benyújtható, amennyiben a polgári per folyamatban van. A kérelem benyújtására a polgári perrendtartás eljárási szabályzata az irányadó. A felperes ideiglenes intézkedés iránti kérelme benyújtásában való késlekedését a bíróságnak figyelembe kell vennie.

A ciprus jog szerint ideiglenes intézkedés a másik fél értesítése nélkül is elrendelhető (*ex parte* eljárás, lásd a polgári perrendtartásról szóló törvény 6. fejezetének 9. cikkét). Az ilyen eljárás kivételes intézkedés, és ebben az esetben az ügy sürgőssége olyan eljárási feltételnek minősül, amelynek teljesülnie kell annak érdekében, hogy a bíróság mérlegelési jogkörét a másik fél meghallgatása nélkül gyakorolhassa. A bíróságok ezt az elvet szigorúan alkalmazzák. Amennyiben a felperes elmulasztja a tárgyi körülmények felfedését, ez komoly következményekkel jár az ideiglenes intézkedés elrendelésére irányuló egyoldalú (*ex parte*) kérelemre nézve.

Az egyoldalúan elrendelt ideiglenes intézkedés az alperes részére történő kézbesítésekor azonnal hatályba lép, ám a kézbesítéstől számított lehető legrövidebb időn belül visszaküldhető a bíróság részére, ami lehetővé teszi az alperes számára, hogy kifogásolja vagy elfogadja az intézkedést. Az intézkedéssel közvetlenül érintett harmadik fél is kérheti a bíróságot, hogy hallgassa meg az erre vonatkozó állásfoglalását. Amennyiben az alperes kifogásolja az intézkedést, a bíróság tárgyalást rendel el annak eldöntésére, hogy az intézkedést továbbra is fenntartja, megszünteti vagy módosítja. Ha a kifogás elutasításra kerül, a felperes ismét megkeresheti a bíróságot azzal az indokkal, hogy az ügy tárgyi körülményei megváltoztak. Fontos megjegyezni, hogy minden olyan esetben, ahol az ideiglenes intézkedést egyoldalú (*ex parte*) kérelem alapján rendelték el, a bíróság konkrét jogszabály alapján utasítja a felperest, hogy az alperes által esetlegesen elszenvedett károk fedezésére a bíróság által meghatározott összegű biztosítékot nyújtson. Az ítélkezési gyakorlatnak megfelelően a bíróság csak akkor rendelkezik jogkörrel az intézkedés elrendelésére, ha a felperes maga nyújtja a biztosítékot.

Természetesen az ideiglenes intézkedés elrendelése értesítéshez (vagyis a másik fél értesítéséhez) kötött kérelemmel is biztosítható. Ebben az esetben azonban a sürgősségi tényezőt nem veszi figyelembe a bíróság.

2.2 A főbb feltételek

Az ideiglenes korlátozó intézkedés elrendeléséről a bíróság saját mérlegelési jogkörében határoz. Három főbb feltételnek kell teljesülnie, mielőtt a bíróság az intézkedés által okozott hátrány és elérhető előny egyensúlya alapján dönt a kért intézkedés elrendelése tárgyában:

az elbírálandó ügy komoly természetű (az ügyön alapuló vitatható feltételezés bemutatása elegendő);

a felperes várhatóan megnyeri az ügyet (nyilvánvaló/feltételezhető, hogy a felperes kártérítésre lesz jogosult);

az ideiglenes intézkedés elrendelése nélkül az igazságszolgáltatás akadályokba ütközne vagy ellehetetlenülne (ha az utolsó szakaszban ítélnék meg a felperes számára a kártérítést, ez nem biztosítaná megfelelően a felperes jogait).

A fentiekben megállapítottaknak megfelelően az ideiglenes intézkedés elrendelése teljes mértékben a bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik. Amennyiben a fent említett három feltétel nem teljesül, az intézkedést nem rendelik el automatikusan. A bíróságot felkérik, hogy mérlegelje, hogy a kért intézkedés az összes tény és körülmény ismeretében jogosnak és megfelelőnek tekinthető-e.

3 Az ilyen intézkedések tárgya és jellege

3.1 Milyen típusú vagyontárgyakat érinthetnek az ilyen intézkedések?

Az ítélkezési gyakorlat szerint a vagyontárgyak jellege/típusa a bíróság jogkörét nem korlátozza. A vagyontárgyak jellege azonban releváns tényező lehet az intézkedés által okozott hátrány és elérhető előny egyensúlyának értékelésekor, amely alapján a bíróság saját mérlegelési jogkörében dönt az intézkedés elrendeléséről. A felperes számára egyszerűbb bizonyítani a bankszámlán tartott összeg elvesztésének kockázatát, mint egy ingatlan elidegenítésének veszélyét.

3.2 Milyen hatásokkal járnak az ilyen intézkedések?

Az intézkedés elrendelése után az intézkedés által érintett fél jogilag köteles az intézkedésnek megfelelni. Az intézkedés megtagadása a bíróság megsértését jelenti, és a törvény szerint büntetendő. Ezen túlmenően a bíróság által hozott intézkedés megtagadására buzdító vagy azt megkönnyítő személy a bíróság megsértésével vádolható (a bíróságokról szóló, módosított 14/1960. törvény 42. cikke).

3.3 Meddig érvényesek ezek az intézkedések?

A bíróság által hozott intézkedés speciális záradékot tartalmaz az intézkedés hatályosságára vonatkozóan. Az intézkedés általában a kereset fő tárgyában hozott jogerős bírósági ítélet elfogadásáig, vagy az intézkedés későbbi bírósági intézkedés általi megszüntetéséig vagy módosításáig marad hatályban. A kereset fő tárgyában hozott jogerős ítélet elfogadásakor a bíróság egyedi záradékot csatolhat a végzéshez, amelyben az intézkedést – az ítélet végrehajtásának megkönnyítése érdekében – az ítélet meghozatala után meghatározott ideig hatályban tartja.

4 Van-e lehetőség az intézkedés elleni fellebbezésre?

Az ideiglenes intézkedést elrendelő bírósági ítélet ellen a Legfelsőbb Bíróság előtt van helye fellebbezésnek. Az ideiglenes intézkedés iránti kérelmet elutasító bírósági ítélet ellen is van lehetőség a fellebbezésre.

A Legfelsőbb Bíróság az ügy elbírálására széles jogkörrel rendelkezik. A Legfelsőbb Bíróság az elsőfokú bíróság által elutasított intézkedést elrendelheti, az alacsonyabb fokú bíróság által elrendelt intézkedést pedig megszüntetheti vagy módosíthatja. Fontos hozzátenni, hogy a fellebbezési eljárás nem jelenti az ügy újratárgyalását. Az elsőfokú bírósági ítéletet a Legfelsőbb Bíróság nem változtatja meg az ellenkezőjére kizárólag azért, mert a Legfelsőbb Bíróság máshogy gyakorolta volna mérlegelési jogkörét. A Legfelsőbb Bíróság csak akkor avatkozik közbe, ha úgy dönt, hogy az elsőfokú bíróság *tévesen* gyakorolta mérlegelési jogkörét.

Utolsó frissítés: 07/12/2023

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.